

## واکنش تزار روس به انهدام مجلس مشروطه

۲۳ آبان ۱۳۹۳ ساعت ۱۸:۳۶

تاریخ پژوه و مدرس دانشگاه گفت: تزار پس از انهدام مجلس در پایین گزارش کار لیاخوف، با خط خود نوشت: «آفرین قزاقان، از افسران رشید متشکرم!»

اصغر حیدری تاریخ پژوه و مدرس دانشگاه در با ارائه مقاله‌ای با عنوان نگاهی به نقش ستارخان در پایان استبداد صغیر و بازگشت مشروطیت در نشست علمی تخصصی یکصدمین سالگرد درگذشت ستارخان سردار ملی که در کتابخانه موزه و اسناد مجلس شورای اسلامی، اظهار داشت: مظفرالدین شاه در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ فرمان مشروطیت را صادر کرد و ۵ ماه و ۳ روز بعد در حالی که به شدت بیمار بود بین ساعت ۱۰ و ۱۱ شب ۱۶ دی ۱۲۸۵ دار فانی را وداع گفت.

وی افزود: چون پسرش محمدعلی میرزا بر تخت سلطنت جلوس کرد، در مدت ۲ سال و ۶ ماه پادشاهی به مخالفت با مشروطیت و مجلس شورای ملی برخاست و همواره به قدرت و حمایت امپراتوری روسیه پشتگرم بود چنانکه مجلس را با نیروی قزاق به فرماندهی لیاخوف روسی در روز سه‌شنبه ۲ تیر ۱۲۷۸ مجلس را به توپ بست و مشروطه خواهان را به شدت کوبید.

وی ادامه داد: لیاخوف در عملیات خود بر علیه مجلس با فرمانده عالی روس مستقر در قفقاز و او نیز با امپراتور روسیه در تماس و صلاح اندیشی بود. با این واسطه بود که لیاخوف نقشه توپ بستن به مجلس را به تزار گزارش داد و مورد تصویب وی قرار گرفت.

حیدری با اشاره به اینکه تزار پس از انهدام مجلس در پایین گزارش کار لیاخوف، با خط خود نوشت: «آفرین قزاقان، از افسران رشید متشکرم.» گفت: با این حال ایزولسکی وزیر خارجه روسیه در سن پترزبورگ (پایتخت روسیه) به اوبرن سفیر انگلیس در آنجا اطمینان صریح داد که کلنل لیاخوف در انهدام مجلس و قبول کنترل نظامی شهر تهران، اگر چنین کاری کرده است [!!] بدون اوامر و یا اطلاع و یا تصویب دولت امپراتوری این کار را کرده است.

این تاریخ پژوه افزود: این بدگویی در منطق آقایان دروغگویی و پرده‌پوشی حقایق هیچ قبلی نداشت و امر رایجی بود!

وی با بیان اینکه با انهدام مجلس تعداد زیادی از نمایندگان و نیز سایر سران و رهبران مشروطیت به دستور شاه دستگیر و تنی چند اعدام شدند، گفت: نیروهای نظامی کنترل سراسر شهرها و ایالات را در دست گرفته به کوبیدن مشروطه‌خواهان پرداختند.

حیدری ادامه داد: مشروطیت از همه جای ایران رخت بر بست و دوره‌ای خشن و خونین در تاریخ ایران تحت عنوان «استبداد صغیر» آغاز گردید به قول ادوارد براون: «از وقتی آن واقعه فاجعه [به توپ بستن مجلس] واقع شد، ایران مثل یک فراموشخانه شده که هیچ صدایی از آن بیرون نمی‌آید.»

وی با اشاره به اینکه در دوره استبداد صغیر تنها یک نقطه از ایران به دفاع از مشروطیت برخاست و با پایمردی توانست زمینه پایان استبداد و بازگشت مشروطیت را فراهم آورد. گفت: مجاهدان و مردم شهر تبریز به فرماندهی ستارخان و باقرخان نزدیک یک سال در برابر گسترده‌ترین و خشن‌ترین لشکرکشی محمدعلیشاه مقاومت کردند و قوای اصلی رژیم قاجار را مشغول و فرسوده کردند.

وی ادامه داد: در نتیجه فشار خشن استبداد در دیگر ایالات و شهرهای ایران از بین رفت و فرصت سازماندهی، تجهیز و تسلیح مجاهدان در دیگر نقاط کشور فراهم آمد تا شهرها و ایالات را یکی پس از دیگری از زیر یوغ استبداد درآورده برای فتح تهران حرکت نمایند.

حیدری گفت: سپهدار تنکابنی از سران مجاهدین فاتح تهران از فرماندهان اصلی قوای مهاجم به تبریز بود که در نتیجه نصیحت و ارشاد ستارخان از ادامه فرماندهی منصرف شده به گیلان بازگشت و رهبری مجاهدان گیلان را برعهده گرفت.

وی با بیان اینکه دوره استبداد صغیر یک سال به طول انجامید و با فتح تهران توسط مجاهدین در ۲۲ تیر ۱۲۸۸ پناهنده شدن شاه به سفارت انگلیس سه روز پس از آن و برکناری از سلطنت و بازگشت مشروطیت به پایان رسید. گفت: پس اگر گفته شود مشروطیت را تبریز به ایران بازگرداند، سخن برحق گفته شده است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/22622/واکنش-روس-تزار-واکنش>  
مشروطه-مجلس-انهدام-روس-تزار-واکنش